

2. juledag 2024 – Missingmyra bedehus

Klages. 3,52-57 og Fil, 1,21-30

Joh. 16,1-4a

Joh 16,1–4a 1 Dette har jeg talt til dere for at dere ikke skal ta anstøt. 2 De skal utstøte dere av synagogene; ja, det kommer en tid da hver den som slår dere i hjel, skal tro at han viser Gud en dyrkelse. 3 Og dette skal de gjøre fordi de ikke kjenner Faderen og heller ikke meg. 4a Men dette har jeg talt til dere for at dere, når timen kommer, da skal minnes at jeg sa dere det.

Dette har jeg talt til dere for at dere ikke skal ta anstøt, sier Jesus. Å ta anstøt er å snuble på vegen og falle. I de forestående forfølgelser vil disiplene bli satt på prøve, og Jesus advarer. Annen juledag er Stefanus-dagen. Fredsfyrsten står midt i kamp. Det er fred mellom Gud og alle som ved troen på Jesus har Guds velbehag. Men det er et fiendskap mellom Gud og den vantro verden. Og derfor er det et fiendskap, latent eller åpenlyst, mellom kristne og vantro. Jeg tror nok at de fleste ikke-kristne ønsker å ha fred med kristne, slik at fiendskapet er latent og ikke åpenlyst, ja, kanskje de til og med vet at de skulle vende om og håper å få en tilskyndelse til det. Det er naturligvis stor forskjell på mennesker som lar seg høste inn i Guds rike, og mennesker som forherder seg.

Gamle Simeon stod med Jesus-barnet i armene og sa: «Herre, nå kan du la din tjener fare herfra i fred, etter ditt ord, for mine øyne har sett din frelse, som du har beredt for alle folks åsyn, et lys til åpenbaring for hedningene, og en herlighet for ditt folk Israel.» (Luk. 2,29-32) Men han visste også at Jesus er satt både til fall og til oppreisning og til et tegn som blir motsagt. I møte med han deler menneskene seg. Å være Jesu disippel er på sett og vis å dele kår med han. Er vi hans disipler, kan vi ikke rekne med å bli tatt imot der han blir avvist. Guds menighet står i kamp. Kampen har sine røtter og sine drivkrefter i det usynlige. Jesus taler om en motsetning mellom sann og falsk gudstro. Han forbereder disiplene på forfølgelser. "De skal utstøte dere av synagogene; ja, det kommer en tid da hver den som slår dere i hjel, skal tro at han viser Gud en dyrkelse."

Forfølgelser er farlige, ikke bare for det fysiske livet, men for det åndelige. Jesus vil at vi skal være realister. Bibelen snur ofte opp-ned på våre naturlige forestillinger om livet. Vegen til herlighet går gjennom lidelse – for Jesus og for disiplene hans. Men herligheten stråler fram i lidelse.

I liknelsen om såkornet som falt på fire slags grunn, er det som ble sådd på steingrunn, den som hører ordet og straks tar imot det med glede, men ikke har rot i seg, og blir det trengsel eller forfølgelse for ordets skyld, tar han straks anstøt. (Matt. 13,20f)

I apostlenes dager var motstanden mot kristendommen på en særlig måte representert ved den vantro jødedom. Den fariseiske jødedom som lærte mennesker å tro at det gikk an å bli frelst ved en streng overholdelse av Moseloven i det ytre og ved å følge ekstraregler fra den jødiske tradisjon. Synagogen ble stilt på valg. Ville de ta imot Jesus som Herre og Messias, han som hadde holdt sin programtale i Nasarets synagoge? Eller ville de vende seg mot han, mot hans budskap og mot hans disipler? Vi vet hvordan det gikk. Folkets ledelse forkastet Jesus. Men folket delte seg. Mange tusen jøder tok imot evangeliet. Men de som ikke gjorde det, kunne vært blant de mest hatefulle motstandere. Paulus, som også hadde vært en innbitt motstander, opplevde det sjølv i det pisidiske Antiokia, der han og Barnabas ble drevet bort, og ikke lenge etter i Ikonium, og fra disse byene kom de etter han i Lystra, der apostelen ble steinet. Det er etter dette han sier til de kristne i disse byene: «Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler.» (Apg. 14,22). Igjen og igjen prøvde Paulus å virke i og ut fra de jødiske synagogene. Men folket, som lå han slik på hjertet, delte seg. Og de kristne ble utestengt fra det jødiske religionssamfunnet etter hvert som et aktivistisk rabbinsk parti ble dominerende. Forskjellen på kristendom og fariseisme trådte klart fram. Enkeltmennesker ble stilt på valg. Var det kristendom eller rabbinsk jødedom som var den rettmessige fortsettelsen av den gammeltestamentlige religion? Disiplene må innstille seg på å bli martyrer i betydningen blodvitner. Så langt vil fiender gå at de synes de forretter gudstjeneste om de slår en disippel ihjel, slik vi ser det i mordet på Stefanus (jfr. Apg. 7,57ff; 9,1f). Apostelen Jakob, Johannes' bror, ble også tidlig martyr (Apg. 12,1ff). Så konkret etterfølgelse av Jesus må disiplene være forberedte på, at de er villige til å bringe sitt legemlige liv som offer for Jesu navns skyld, som Paulus sier om sin død: Jeg blir ofret (2Tim. 4,6).

“Og dette skal de gjøre fordi de ikke kjenner Faderen og heller ikke meg”, sier Jesus. Gud gir seg til kjenne i sin Sønn, og den som ikke kjenner Sønnen, kjenner ikke Gud (v. 3; sml. Joh. 5,38; 17,3). Motstanden kommer ikke egentlig fra et bestemt folk, men fra vantroen, fra verden uansett hvilke mennesker den viser seg gjennom. Jødefolket har seinere fått kjenne den samme svøpen som de i den første tida brukte mot de kristne. Nå er vi kanskje på veg inn i et skjebnefellesskap mellom kirken og synagogen i forhold til totalitære ideologier og islamisme. Et slikt skjebnefellesskap må ikke avsvække kravet til omvendelse, som kirke og

misjon må stille også til jøder, men det er ikke jødene som går i spissen i motstanden mot kristendommen i verden.

Verdenshistoriens avslutningsfase vil ifølge Bibelen være preget av en skarpt tilspisset åndskamp. Over store deler av verden synes den apokalyptiske trengsel å ha pågått over lang tid. Som Kristus ble tatt til fange, hånet, slått, dømt og drept, er hans legeme menigheten blitt pint og plaget gjennom historien av mennesker som ikke tåler de kristne fordi de ikke tåler Kristus, mennesker som er redde for hans makt over hjerter og sinn, og det er kanskje mer av dette i vår tid enn noengang før. Mennesker blir foraktet, hånet, diskriminert på forskjellig vis, torturert og drept fordi de vil følge Kristus. Svært mange troende lever med forfølgelse. La oss stanse litt ved noen ganske få gløtt inn i noen ganske få land.

Først til India, verdens største land i folketall, på veg mot 1,5 milliarder mennesker. Statistisk rekker en over 70 millioner kristne i India. Antiomvendelseslover sprer usikkerhet. Ekstremistiske hindunasjonalister opptrer voldelig i sin kamp mot det som kalles kristendom, og det som kalles islam. Kristne med hinduistisk bakgrunn og kristne ledere er særlig utsatte. Hundrevis av kirker ble stukket i brann og titusener kristne fordrevet før sommeren i år. En kirkeleder ble oppsøkt av en som bad om forbønn. Samtalen ble tatt opp og plutselig stormet hundrevis av ekstremister til, tok fatt i kirkelederen og slo han til han mistet bevisstheten. Venner fikk brakt han til sjukehus, der han kom på intensivavdeling med alle sine skader. Men neste dag kommer ekstremistene på sjukehuset og gir seg til å slå mannen igjen. Venner greide å få han vekk og i sikkerhet. Men hva sier han? «Jeg føler Guds beskyttelse. Jeg ble angrepet, men ikke knust. Jeg vil fortsette å stole på Gud og tjene han hvor han enn sender meg.»

Kina, verdens andre megaland, er nå forbigått av India i folketall. Statistisk rekker en med omkring eller nærmere 100 millioner kristne i Kina, som er et totalitært kommunistisk land. Partiet søker å konsolidere grepet om samfunnet og vil ha kirkene til å godta partiets ideologi. Kristendom betraktes med mistenksomhet og som et vestlig fenomen. Mennesker under 18 år har ikke lov til å gå i kirken. Staten overvåker også aktiviteter på internett. Også buddhister og muhammedanere er med på å presse kristne. Den mest åpenlyse forfølgelsen skjer nok ofte i områder der buddhister eller muhammedanere er i flertall.

Så Nord-Korea, reknet som landet med mest ekstrem forfølgelse, fulgt av Somalia. Propagandaen for Kim-familien er ufattelig, og folket holdes i et jerngrep. De kanskje rundt 400 000 som tror på Jesus i Nord-Korea, lever i skjul. Det sies at om du blir oppdaget, er det ensbetydende med at du blir drept eller at du og familien din blir satt i konsentrasjonsleir, et umenneskelig fengsel, som få

troende kommer levende ut fra, ja, for den del få andre også tror jeg. Kanskje sitter hele 70 000 kristne nå i disse leirene. En tankelov fra 2020 sier at det å være kristen eller å eie en bibel er en alvorlig forbrytelse som vil bli hardt straffet. Folk blir torturert og drept. Myndighetene har også brukt agenter i Kina for å oppspore flyktninger

Ifølge World Watch List sin statistikk ble 4998 mennesker drept for sin kristne tro i verden siste år, over fire tusen av dem i Nigeria. 4998 mennesker, nesten fem tusen, mennesker som deg og meg, drept for sin kristne tro. Gjennomsnittlig 13 hver eneste dag. Altså en flokk som Jesus og de tolv disiplene. Hver eneste dag! Den militante islamistgrupperingen som har kalt seg Boko Haram, har terrorisert store deler av Afrikas mest folkerike land, Nigeria, i årevis. De har gjennomført utallige angrep mot kristne eller andre mål, og tusener er døde. 14-15 år gammel ble Leah Sharibu, ei kristen jente bortført fra en internatskole, og hun har nå vært holdt undertrykt som fange i nærmere sju år. Det er fryktelig for foreldrene Rebecca og Nathan. Leah har nektet å framsi den islamske trosbekjennelsen, og det skal være grunnen til at hun fortsatt holdes som gissel.

Forfulgte troende kan si som poeten i Klagesangene: Hardt jaget de meg som en fugl, de som var mine fiender uten årsak. (Klages. 3,52). Likeså sier Jesus om det hat som rammer han og deretter hans disipler: Dette er skjedd for at det ordet skal bli oppfylt som er skrevet i deres lov: De hatet meg uten grunn. (Joh. 15,25). Vi tror på en Gud som kan berge sine fra alle fienders anslag, men en Gud som også er med sine også om fienden tilsynelatende triumferer. Paulus sier det slik: Enten vi da lever eller dør, så hører vi Herren til. Les i Hebreerbrevet, kap. 11 mot slutten, der vi hører om trosvitner som fikk oppleve mektige under i møte med fiendene, men også om trosvitner som måtte gi sitt liv på troens veg. Alle var de og er de i Guds varetekt.

Dersom Kristus er livet for oss, er livet her i verden en kamp. Det er også tydelig i leseteksten vår fra Filipperbrevet (Fil, 1,21-30). I kampen er det viktig å være på offensiven og ikke la seg overrumple. Det kan nemlig være lett gjort. En kristen vil ofte komme i en situasjon der han må velge noe som kan være upopulært, og det kan koste kamp.

Men vi skulle også kunne lage nye situasjoner. Kjøpe den beleilige tid, den laglige tid. Utnytte mulighetene til å vinne seier for evangeliet. Kjærlighet oppfinnsom gjør! som det står i sangen. Dere må ikke la dere skremme av motstanderne, sier Paulus. Han var i fangenskap. Og det var trengsel også for menigheten. Men Paulus vil at de skal se på lidelsen som en nåde fra Gud. Det ble forunt dere, sier han, for Kristi skyld - ikke bare å tro på han, men også å lide for hans skyld. Dere

står i den samme kamp som dere så meg kjempe, og som dere nå hører at jeg har. De tolv apostlene ble pisket i Jerusalem, men de var glade for at de var akttet verdige til å bli vanæret for Jesu navns skyld. Underlig! Men det er en innstilling til motstanderne som vi trenger å lære. Hvorfor i all verden skal vi gå her i et land med den friheten vi har til å arbeide for evangeliet, og være ridd av menneskefrykt?

Heller ikke i den ytre kirke er det fred. Når troende mennesker står fram med bibelsk begrunnet kritikk av det etablerte og verdenstilpassede, får de kanskje et kirkelig establishment imot seg. Det synes å være trange kår for en vekkerrøst i et verdenstilpasset kirkesamfunn framover. Vi skjønner at det er viktig at vi som vil følge Jesus, er oss bevisst at lidelser er noe av et normalkår for hans disipler. Vegen til herlighet går gjennom lidelse - for Jesus og for disiplene. Og herligheten stråler fram i lidelse. Sann herlighetsteologi er korsteologi.

Teksten handler om kampen på liv og død mellom tro og vantro. Men den treenige Gud er på disiplenes side mot vantroen. Og: Vantroen, som står disiplene imot, står også Gud imot. Vi er kalt til å bære korset, og vi må være forberedte på å bli hatet av alle, forfulgt og miste livet. Vi trenger å lære av den forfulgte kirke, og de må ha vår forbønn. Men det må også forfølgerne ha. Be for dem som forfølger dere, sier Jesus. Han vil gå med sine disipler ved sin Ånd og gi kraft og visdom til å være hans vitner. Mot den herligheten som venter Jesu venner etter stridens tid her på jord, er lidelsene ikke noe å rekne, enda så hardt og krevende de kan kjennes når de står på. Er da Gud for oss, hvem er da de som er imot oss?

Ragnar Andersen

pastor, ph.d.